

TOPONYMICKÝ PRIESTOR V KOMUNIKÁCIÍ MALÝCH SOCIÁLNYCH SKUPÍN

JAROMÍR KRŠKO

Doterajšie pohľady na označovanie a pomenovanie priestoru sa v slovenskej onomastike vyznačovali záujmom o významovú stránku propria, jeho denotačnú stránku, prípadne sa záujem sústredil na motiváciu propria.

Kultúrna antropológia si všíma priestor ako prírodnú, sociálnu a kultúrnu dimenziu ľudského bytia. Jednotlivé vedné odbory na tento fenomén nazerajú rôzne, pričom však dochádza k funkčnej kontaminácii týchto názorov.

Etnologička V. Feglová vo svojej štúdii *Priestor ako antropológický fenomén* (FEGLOVÁ, 1993) vyslovila niekoľko závažných názorov a otázok, na ktoré odpovedala z pohľadu etnológa. Pohľad onomastika na túto problematiku je však trochu odlišný, a zároveň doplnujúci.

Označovanie jednotlivých onymických bodov v teréne je záležitosťou sociálnej interakcie ľudí žijúcich v danom priestore. Preto existujú pomenovania terénnych útvarov známe a používané v celej obci, ktoré sa označujú ako chotárne názvy. Tieto názvy sa traja z pokolenia na pokolenie a podľa významnosti pomenovaného objektu môžu pretrvať celé desiatky rokov, ba i stáročia.

Z globálneho pohľadu hovoríme o pohybe spoločnosti ako celku, ale v skutočnosti sa spoločnosť delí na menšie sociálne skupiny, ktoré koexistujú v určitom priestore. Tieto skupiny sa vytvárajú na základe spoločných, zjednocujúcich prvkov – veku (deti, mládež, dospelí), záujmov (poľovníci, rybári), spoločnej činnosti či príbuzenských vzťahov. Každá mikrosociéta má vlastný pohľad na priestor, v ktorom sa pohybuje, rozdielny citový vzťah k nemu, z čoho nevyhnutne vyplýva odlišný výber jednotlivých geomorfologických bodov, ktoré sa (po následnej proprializácii) stávajú súčasťou onymickej sústavy týchto mikrosociét. Takéto názvy označujeme termínom **mikrosociálne toponymá (MST)**. Základnou charakteristikou MST je ich použitie v relatívne uzavretej sociálnej skupine, z čoho nevyhnutne vyplýva nízka komunikačná potencia a slabá ustálenosť týchto toponým, pomenúvajúcich často málo dôležité geomorfologické objekty.

Podľa veku rozoznávame **detské MST** a **mládežnícke MST**. Formálnym rozhraničujúcim bodom týchto skupín je vek – 12. rok, v ktorom dochádza k biologickým i psychickým posunom – z dieťaťa sa stáva adolescent.

Pomenúvanie objektívnej reality zodpovedá vnútornému svetu človeka. Psychické zmeny v období puberty vplývajú aj na zmenu lexiky, ktorá sa odrazí aj v pomenovaniach orientačných bodov spoločenského priestoru.

Jednou z najdôležitejších podmienok vzniku MST je začlenenie jednotlivca do sociálnej skupiny a jeho následná socializácia. U detí je táto podmienka splnená približne vo štvrtom roku života, kedy vstupujú do kolektívu v materskej škole. Pri spoločných hrách sa začínajú orientovať v teréne, kde sa hrajú, chodia na spoločné vychádzky. Počiatočná fáza orientácie je apelatívne vymedzenie priestoru (najčastejšie predikatívne – *tam, kde sú nízke stromčeky, kde vodička tečie* a pod.). Neskôr nastáva v rámci sociéty (triedy, prípadne menšej skupiny), designácia jednotlivých onymických bodov a počiatočné apelatíva sa proprializujú. Vzniká model 0→A→MST.¹

Sociálny priestor, v ktorom sa pohybujú deti, je značne obmedzený. Z toho vyplýva fakt, že deti často pomenúvajú geomorfologické body pre bežnú komunikáciu bezvýznamné. Z ich pohľadu je však dôležité presne vyčleniť a pomenovať užívaný priestor.²

Lexika detských MST zodpovedá ich vyjadrovacím schopnostiam – v názvoch sa vyskytujú deminutíva – *Malá hôrka, Naša dolinka, Lesík, Pod lesík, V lesíku, Studnička, Nad žliebok, Múrik, Ku kapličke, Jablonka, Údoličko, Popod horičku, Ku staničke, Školička, Horička, Hôrka, Na kamienky, Kuchynka, Ku korýtkam, Naše miestečko*. Ako onymické body slúžia dominantné objekty – osamelé stromy: *Drevená jahoda* (moruša), *Tri stromy, Pri topoľoch, Ku vrbam, Pri strome* (“v hore ležal vyvalený strom od koreňov”), *Pod vrbou, Hruška*. Prípadne ako orientačný bod slúžia objekty, kde sa hrajú (nastáva proprializácia apelatív – *Pri rampe, Ku krmelcu, Za garážami, Panely, Antuka, Práchnivý stĺp, Krovisko, Na kvádre, Altánok, Studnička, Škvara, Posedy, Senník, Za drevom, Na koniec plota, Včelín, Vodárnička*. Časť názvov označuje rôzne detské stavby – skrýše, bunkre ... – *Hniezdo* (“skrýša z konárov v korune stromu”), *Naša skrýša, Koliba, Bunker, Do bunkra*. Tieto názvy majú tendenciu k prenášaniam,³ pretože označujú rovnaký (funkčný) objekt, ale vždy na iných miestach. O prenášaní pomenovania svedčí zápis jednej respondentky – “vždy miesto, kde sme si bunker postavili”.

V niekoľkých pomenovaniach detských MST sa odráža detská fantázia – *Peklo* (“Muránka sa tam rozlieva... bolo tam veľa bahna... dusivá atmosféra a hmly”), *Zaminovaná oblasť* (informátor uviedol len “mravčie teritórium”), *Stratený ostrov, Perníková chalúpka, Mŕtva skala, Obria noha* (“les”), *U zubatého chrústa*,⁴ *Do strašidelného domu, Údolie pávích očíek, Do obyvačky, Kuchynka, Vilina bublina, Priehrada raja, Hviezdica, Hovoriaci strom, Pri had'om dome*.

V **mládežníckych MST** sa odráža búrlivý proces mentálneho i fyzického dozrievania osobnosti, ktorý je sprevádzaný konfliktami so svojim okolím a zároveň protestom, revolťou, nesúhlasom so všetkým oficiálne uznávaným. V tomto prípade aj s názvami, s ktorými sa mladí ľudia stretávajú.

Výskum lexiky mládežníckeho slangu je veľmi rozsiahly nielen v slovenskej, ale i celosvetovej lingvistike. Lexikálna stránka mládežníckych MST spadá tiež do oblasti slangu. Oproti “bežnému” slangu však v MST nefunguje manifestačná gestačnosť slova navonok (v tom prípade by už nešlo o MST, ale o mikrotoponymum – teda názov všeobecne známy), ale len gestačnosť v rámci skupiny. Používanie názvu zároveň poukazuje na sociálnu príslušnosť ku skupine.

Mládež sa v súčasnosti často stretáva v baroch a pohostinstvách. Ich názvy si upravuje do slangovej podoby, niektoré vznikajú z recesie, alebo ich upravuje do podoby, ktorou vyjadruje odpor, nesúhlas s oficiálnym názvom – bar Aladín – *Ačko*, denný bar – *DB* alebo *Déběčko*, bistro U Kurky – *Kuracie bistro*, bufet postavený z plechu – *Plecháč*, reštaurácia

na futbalovom štadióne – *Kopačka*, reštaurácia na hokejovom štadióne – *Na puku*, Fontána – *U de Gaulla* (aj *De Gaulle*)⁵, Modrá guľa – *Kocka*,⁶ Mystic bar – *Mysbar*.

V niekoľkých dotazníkoch (len od študentov Gymnázia Martina Kukučína v Revúcej sme zaznamenali označovanie mestských častí obývaných Rómami podľa vzoru černošských štvrtí v USA – rómske sídlisko na Ulici SNP v Revúcej – *Bronx*, rómska osada v chotárnej časti Kiešková – *Bronx city*,⁷ časť v Jelšave – *Brooklyn*).

Aj pri mládežníckych MST, podobne ako pri detských MST, sme zaznamenali u študentov slovenského jazyka lepšie výsledky ako u študentov gymnázia. Vek vysokoškolákov a ich vzťah k jazyku im umožnil “nadhľad” nad vecou. Pri MST často uviedli aj oficiálny názov a motiváciu, pričom sa z pomenovaní nestratila slangovosť – Konský hájik – *Koňak*, Lazšteň – *Laz Vegas*, Štrkovisko – *Štrkáče*, Námestie Maratónu mieru (nahá socha bežca) – *Pod vtáčikom*, ihrisko TJ Lokomotíva Spišská Nová Ves – *Lokotka*, Stĺp Panny Márie – *Pri moráku* (morový stĺp), pomník sovietskych vojakov na Námestí SNP – *Pri čiernom* (motivácia je podľa čierneho mramoru). Do tejto skupiny patria aj názvy *Na cmiteř* (cintorín), Kalvária – *Svätý kopeček*, Hron – *Červená řeka*, ktoré z recesie zámerne “počeštili”, čím chceli zároveň vyjadriť nesúhlas s oficiálnymi pomenovaniami.

Študenti gymnázia väčšinou uvádzali názvy pomocou zmeny propriálnozmeny apelatíva – Za vodou – *Za mlynom*, Prieloh – *Za nemocnicou*, Skalka – *Pod vykryvačom*, Hlinisko – *Bagrovisko*, Skalka (kúria) – *Biely dom*, Papučkova dolinka – *Kaňon*. Jeden dotazník obsahoval názvy, o pravdivosti ktorých možno pochybovať – informátorka si ich pravdepodobne vymyslela – Za Laca – *Láďa*, Skalka – *Smrtka*, Hlinisko – *Vodník*, Papuča – *Bogandža*, rybník – *Rakyta*, Fliper (Miková) – *Delfín*, potok – *Člupník*.

O zmene pohľadu na svet u detí a dospievajúcich svedčia napr. názvy, ktoré uviedla jedna šestnásťročná respondentka – ako detské MST uviedla *Na druhú stranu* (“keď sme boli malé, hrávali sme sa za cestou pri dome”) a *Za garážami* (lúka za garážami), ale mládežnícke MST uviedla *Pri Nagyovi* (lúka pri papiernictve, kde predával “chlapec, ktorý sa podobal na Petra Nagya”). Po prechode do obdobia dospievania sa do centra pozornosti dostávajú iné objekty a ich motivácia môže byť tiež odlišná. V tomto prípade išlo o motiváciu podľa chlapca, ktorý sa podobal na spevácky idol.

V mikrosociétach, ktoré sú zjednotené na báze veku, by sme mohli vydeliť aj skupinu dospelých. V. Feglová píše, že “každá veková skupina tak v sebe tradovala názvy a pomenovania z detstva, dospievania i dospelosti. Staroba ako veková kategória už neumožňovala rozširovanie orientačných bodov v teréne. Starý človek, ktorý sa zúčastňoval len obmedzených pracovných a spoločenských aktivít, si uchovával v pamäti len tie, ktoré sa viazali k jeho aktívnemu životu v spoločenstve” (FEGLOVÁ, 1993, s. 133). Názor V. Feglovej je zaujímavý a MST⁸ dokazujú správnosť tohto tvrdenia. MST je totiž uzavreté spoločensky a časovo. Spoločenská uzavretosť a ohraničenosť vyplýva z početnosti sociálnej skupiny⁹ a časová ohraničenosť znamená, že MST sú zviazané s vekom ich používateľov. Pri spomienkach členov skupiny napr. na detstvo sa ožívujú aj jednotlivé názvy.¹⁰ MST používané v jednotlivých “vekových” skupinách by sme mohli označiť spoločným termínom **generačné MST**. V skupine dospelých však MST môžu fungovať len veľmi ojedinele, pretože sú “vytláčané” oficiálne zaužívanými toponymami v obci. U dospelých môžeme vyčleniť iné druhy MST – **pracovné, rybárske, poľovnícke**.

Rodinné MST v doterajšom onomastickom ponímaní sa viažu k chotáru obce, kde má príslušná rodina majetok. Vznik tohto druhu MST je často emocionálne motivovaný vzťahom k majetku ako symbolu dedičstva či pokračovania rodu, prípadne citovým vzťahom k nadobúdateľovi majetku (napr. *Maminé* – pole kúpila stará mama). Do skupiny rodinných MST však môžeme počítať aj toponymá, ktoré vznikli spontánne na rodinných výletoch,

prechádzkach a ktoré neskôr fungujú ako základné orientačné body – *Otcova skrýša, Lucikina skrýša, Na tvojom (Luckinom) briežku, Pri Majkovom potoku, Pri Majkovom mravenisku, K Budíkovi*. Takéto pomenovania boli motivované spoločnými zážitkami a sú s nimi zviazané (*Kde nás kravy naháňali, Miesto, kde sme videli srnky*), prípadne vznikli ako okazionalizmy – *Osičnikovisko, Dubákovisko*.

Emocionálny appendix týchto MST je obsiahnutý v hypokoristickej podobe osobného mena ako časti toponyma, prípadne v topoformante (zväčša má deminutívnu podobu, ktorá vyjadruje kladný vzťah) – *Lúčka* (nie malá lúka ale **naša** lúka). Emocionalita a pocit rodinnej príslušnosti môže byť vyjadrený aj živým osobným menom – *Do záhrady u Lenov* (záhrada patrila maminej krstnej mame a ich meno do domu bolo “Do Lenov”).

Pri rodinných MST ide o najtesnejšie spojenie človeka s geomorfologickým objektom¹¹ a najčastejšie vzniká model pomenovania 0→A→MST, prípadne ?→A→MST. Počet členov, ktorí ovládajú a používajú MST v rodine, je ohraničený počtom členov rodiny. Aj tu však môžeme vyčleniť okruh príslušníkov rodiny, ktorí ovládajú všetky MST a okruh, ktorým nie sú známe všetky pomenovania.¹²

Pri terénnom výskume v obci Muránska Zdychava sme získali rodinné MST lúk, ktorých názvy ustálili v rámci rodiny, pretože “majetky sa rýchlo menili” a ich lúky a polička ležali blízko týchto lúk, preto bolo potrebné pomenovať orientačné body na vymedzenie vlastných majetkov. K takýmto rodinným MST patria názvy *Blaškov, Štrbänske lúky, Hotkovské lúky, Janovo Horačikova lúka* (oficiálne názvy týchto lúk informátori nepoznali).

Niektoré názvy boli motivované zmenou pôvodného proprializovaného apelatíva – oficiálny názov Veľký prieloh nazýval jeden z majiteľov *Pot plánku* alebo *Gu pšolincu* (pri plánke mal postavený včelín).

Časť rodinných MST bola pomenovaná podľa tvaru pozemku *Úska, Okruhlá* (oficiálne Pod stodolou), *Dlhá zem*, prípadne podľa predchádzajúceho majiteľa, ku ktorému mohla mať rodina bližší vzťah – *Đuricova jama, Kunová, Mikloška, Za Klinšovou stodolou* (oficiálne názvy informátori nepoznali).

Skupinu **pracovných MST**¹³ reprezentujú názvy, ktoré používajú (používali) ľudia pracujúci v prírode – roľníci, pastieri (*Đe sa žinfica vilála* – HABOVŠTIK, 1970, s. 26), lesní robotníci, uhliari atď. A. Habovštiak sa stretol s touto problematikou pri zbieraní toponymického materiálu pre monografiu Oravské chotárne názvy, v ktorej konštatuje, že “ten-to typ názvov, ako aj ostatné viacčlenné názvy nemali často už všeobecnú platnosť. Nepoužívali ich vždy všetci obyvatelia obce, ale iba istá skupina obyvateľov, napríklad tzv. raľníci, t. j. gazdovia, ktorí obrábali pole jednej rale” (HABOVŠTIK, 1970, s. 25). Pri vzniku viacslovných pomenovaní častí chotára obce Krivá uvádza Habovštiak takýto model:

1. *Turinek* (základný názov)
2. *Prední Turinek, Zadní Turinek*
3. *Na prednom Turinku*
4. *Hore na prednom Turinku*
5. *Od Kálanieho hore na prednom Turinku*

Názvy uvedené v bodoch 1 – 2 “sú všeobecne známe a zaužívané. Ostatné názvy nemajú charakter záväzných názvov, lebo iba spresňujú tie časti poľa a rale, ktoré tam obrábali isté rodiny” (HABOVŠTIK, 1970, s. 25). Pomenovania v bodoch 3 – 5 môžeme teda považovať za MST rodinného, prípadne pracovného typu (pre skupinu “raľníkov”).

Pracovné MST často tvoria predikatívne toponymá (MAJTÁN, 1996, s. 28), ktoré označujú miesta, kde sa odohrala určitá tragická udalosť – *Kde Jana zabilo, Kde Martina hrom zabil, Kde kobyla zdochla*. MST, ktoré označujú miesta spojené s tragickou udalosťou, sa často stanú známe v celej obci a neskôr začnú fungovať ako chotárne názvy.¹⁴

Spoločnou črtou **poľovníckych a rybárskych MST** je to, že často vznikajú z potreby detailnejšieho označovania terénu či vodného toku (preto je častý model 0→A→MST. **Rybárske MST** označujú miesta pôvodne nepomenované – nastáva proprializácia apelatív (piesčitý breh→*Pieskovisko*, breh v tieni→*Tôňa*, betónový výbežok →*Na špici*→*Oproti špicu*), prípadne názvy vznikajú metaforicky (vyčnievajúca plochá skala→*Matrac*). V rámci “domácich” rybárov sa vyskytujú menšie skupiny, ktoré používajú ešte detailnejšie členenie – títo delia spomínané MST *Matrac* na *Horný matrac*, *Dolný matrac*, prípadne *Malý matrac*, *Väčší matrac*. Rybári na brehu vodnej nádrže Miková neďaleko Revúcej pomenúvajú 13 stanovísk (ide o plochu veľkosti približne 500 x 300 metrov) – *Pred hotelom*, *Na zatáčke pri povodí Hrona*, *Na výpuste*, *Pod lipou*, *Pod cestou*, *Na betónoch*, *Pri udiarni*, *Pri kameňolome*, *Lubenicka zátoka*, *Pod čerešňou*, *Pri rákosí pod horou*, *Pri rákosí na jednotke*, *Na prepade*.

Vznik **poľovníckych MST** je tiež vynútený potrebou podrobne pomenovať terén (v doline Michlova rozoznávajú časť *Michlova* a *Zadná Michlova*, podobne les *Bartova* – *Bartova* a *Zadná Bartova*). Niektoré poľovnícke MST dostali pomenovanie podľa príhod spojených s miestom – *Kde lišku pálili* (informátor uviedol: “Už aj ten je mŕtvy, čo strelil tu lišku. Nemali lišky cenu, nechcel nikto zobrať, tak spálil lišku”), *Hrkatáč* (jeden z poľovníkov prebýjal zbraň na diviaka, náboje mu zhrkotali a diviak ušiel). Tieto názvy majú pejoratívnu motiváciu. Iné poľovnícke MST vznikli proprializáciou apelatív – *Ku dubu*, *Pod jedľu*, *Ku borsukom* (hniezdisko jazvecov).

Ak sa ešte zamyslíme nad niektorými špecifikami MST, treba si uvedomiť, že MST sa nedajú získať výpisom z máp, kroník alebo bežným terénnym výskumom, ale len priamou otázkou, prípadne po upozornení samotného respondenta, že uvedený názov používa napr. len ich rodina. Získať MST výpisom by sa mohlo len z memoárov, v ktorých by sa spomínali miesta, kde sa hrávali ako deti, ale opäť s upozornením, že ide o názvy zaužívané len v ich skupine. Tento fakt nás vlastne priviedol na myšlienku o fungovaní toponým v malých sociálnych skupinách, pretože pri získavaní materiálu pre dizertačnú prácu sme čerpali aj z kartotéky Jazykovedného ústavu L. Štúra SAV (JÚLŠ) a pri niekoľkých názvoch v zoznamoch nám informátori povedali, že takýto názov u nich neexistuje.¹⁵ Druhým momentom bolo upozornenie informátorov typu “ale takto to voláme len my poľovníci”.

Ďalším špecifikom MST je relativita vymedzenia samotného termínu mikrosociálne toponymum. Mikrosociétou totiž môže byť malá skupina ľudí, celá dedina, ba i národ. Rozhodujúcim kritériom pre vymedzenie MST sa tak stáva kritérium znalosti (neznalosti) daného názvu inou skupinou ľudí. Zmenou uhla pohľadu na toponymum môžeme za MST pokladať aj chotárne názvy celej dediny, pretože “nečlenovia” tohto sociálneho spoločenstva neovládajú “ich” názvy. Takto sa dá vysvetliť aj otázka V. Feglovej z citovanej štúdie, čo spôsobilo, že po informovaní 65 ročnou obyvateľkou Dobrej Nivy zablúdila na trase do susednej dediny, ale po vytýčení trasy dvanásťročným vnukom informátorky “sa pohybovala v teréne ako v známom prostredí”. V. Feglová uviedla, že žena “použila viacero názvov označujúcich majiteľa pozemku alebo miesto istej pracovnej činnosti v minulosti” a chlapec “použil na vytýčenie cesty dominantné zmeny v teréne, s miestami, kde sa menia druhy stromov, kde je nový výrub, nová lesná škôlka, najlepší prechod vyschnutého riečiska potoka podľa navrhnutého kamenia” (FEGLOVÁ, 1993, s. 131). Žena – informátorka si totiž neuviedla, že V. Feglová neovláda názvy (propriá) zaužívané a známe v ich dedine (v ich mikrosociéte) a chlapec použil na vytýčenie trasy čisté apelatívne vymedzenie priestoru, ktoré nie je prekážkou v komunikácii členov rôznych mikrosociét, ale z hľadiska praktickej komunikácie “navzájom známych” ľudí je takýto spôsob neefektívny. Z nášho pohľadu teda

V. Feglová neovládala mikrosociálne toponymá obyvateľov Dobrej Nivy, pretože nebola členkou ich mikrosociéty.

Niektoré názvy fungujú v určitej skupine ako MST (teda ako propriá), ale v inej predstavujú len apelatívum. Napr. *Ku křmidlu* je rodinné MST (informátorka k nemu napísala – “otec = poľovník s bratom tam chodia, je viac křmidiel, ale my vieme, že idú práve k tomu jednému”), ale v sústave poľovníckych MST by takéto označenie predstavovalo apelatívum, pri ktorom by absentovali základné funkcie propria (identifikácia, indikácia, lokalizácia).

Skúmanie existencie, tvorenia a fungovania terénnych názvov v uzavretých sociálnych skupinách ponúka nový pohľad na používanie toponým v komunikácii, pričom sa prihliada aj na iné (mimojazykové) skutočnosti.

POZNÁMKY

- 1 0 označujeme nepomenovaný priestor, A – apelatívum, MST – mikrosociálne toponymum (proprium), ? označujeme pomenovaný priestor, ale jeho oficiálny názov (chotárny názov) informátor nevedel uviesť (najčastejšie ide o väčšie geomorfologické objekty, pri ktorých predpokladáme, že musia byť pomenované).
- 2 V získaných detských MST sme často zaznamenali názvy, ktoré boli spojené so sánkovaním. Ako deti sme rozlišovali v priestore 200 x 100 metrov dve trate a celkovo 4 onymické body – dlhšia, ale pomalšia trať viedla *Od letníka*, volali sme ju *Na zákrutu* a končila *Pri rampe*. Druhá, kratšia, ale rýchlejšia, predstavovala vlastne spojnicu východzieho a koncového bodu prvej trate. Viedla pomedzi borovice, ktorých korene vytvárali množstvo skokov. Preto sme ju označovali *Skoky*, prípadne *Na skoky*. V gemerskej obci Licince deti pomenúvajú jeden kopec tromi názvami – *Stovka*, *Osemďesiatka* a *Peďesiatka*. Názov zodpovedal dĺžke trate, ktorú si vybrali na sánkovanie.
- 3 O prenášaní mien v toponýmii píše najnovšie L. Olivová-Nezbedová (1996).
- 4 Výskum sme robili na Gymnáziu Martina Kukučina v Revúcej v sekunde (11 – 12 roční žiaci), septime (16 – 17 roční) a medzi poslucháčmi slovakistiky Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici v druhom ročníku (19 – 20 roční) a vo štvrtom ročníku (21 – 22 roční). Celkovo sme získali 194 detských MST. Pri porovnaní dosiahnutých výsledkov z gymnázia a vysokej školy môžeme vysloviť názor, že študenti slovakistiky mali väčšie pochopenie pre výskum, k práci pristupovali zodpovednejšie a ich informácie možno považovať za relevantnejšie ako odpovede žiakov gymnázia, medzi ktorými sa vyskytla tendencia “ukázať sa”. Preto pristupujeme k názvom typu *Perniková chalúpka*, *Mŕtva skala*, *Obria noha*, *U zubatého chrústa* s určitým odstupom.
- 5 Respondent uviedol motiváciu názvu – “oproti reštaurácii je socha kapitána Nálepku”.
- 6 “Ukázkový” nesúhlas s oficiálnym názvom – do opozície lexémy guľa postavili lexému kocka.
- 7 Deti tento objekt volajú *Cigánsky kopec* – teda podľa obyvateľov, ktorí tam bývajú. V mládežníckom názve *Bronx city* je prítomný negatívny rasový motív.
- 8 V. Feglová hovorí o orientačných bodoch nižšieho rádu pomenovaných podľa udalostí a situácií vyplývajúcich z činnosti jednotlivých generačných vrstiev (FEGLOVÁ, 1993, s. 132), pričom zrejme orientačné body vyššieho rádu (povedané terminológiou V. Feglovej) predstavujú oficiálne a všeobecne známe chotárne názvy.
- 9 Z hľadiska komunikácie musia byť najmenej dvaja členovia, ktorí vytvárajú skupinu a používajú MST. V anketových lístkoch sme zaznamenali 3 odpovede, ktoré dokazujú individuálne používanie názvu – *Na kopec* (“volám jeden kopec, na ktorý rada chodím”), *Dvíhacie žalúdky* (“môj kopec”), *Oko* (“poznám len ja – preto to nazývam Oko, lebo stadiaľ vidno celú našu dedinu”). Takéto pomenovania nespĺňajú základnú podmienku toponým – označiť a pomenovať objekt pre iného človeka. Tieto názvy nevstupujú do komunikačného reťazca, pretože im chýba spoločný kód a zostávajú skôr v rovine meditácie ako komunikácie.

Príkladom pre MST používaným len dvomi osobami je *Nadhadzovačka* (oficiálne cesta č. 65 medzi Martinom a Turčianskymi Teplicami), pretože informátorka k tomuto pomenovaniu uviedla – “tento názov poznám ja a môj otec, ktorý ho vymyslel, pretože pri cestovaní nadhadzuje celé auto”.

Horná hranica počtu členov mikrosociéty nie je presne určená. Pri MST s prvkami argotu sa však pohybuje na nižšom stupni ako pri “bežných” MST.

- 10 Ide o ten istý proces, ako pri “prežívaní” prezývok – na abiturientských večierkoch, stretnutiach priateľov z detstva atď. sa často spomínajú nielen príhody, ale aj prezývky spolužiakov a priateľov. Z tohto pohľadu by sme prezývky mohli terminologicky označiť ako **mikrosociálne antroponymá**.
- 11 O. S. Achmanova a V. D. Beleňkaja hovoria o antropologickom smerovaní (“antropologičeskaja napravlennosť”) toponyma (ACHMANOVA, O. S. – BELEŇKAJA, V. D., 1967, s. 81).
- 12 Medzi skupinu členov rodiny, ktorí nemusia ovládať všetky rodinné MST, môžeme zaradiť tých, ktorí neboli úplne zainteresovaní do domáceho hospodárstva (deti na štúdiách, osamostatnené deti atď.). Jedna respondentka uviedla takéto rodinné MST – *Na starkinom* (bez oficiálneho názvu), *Vrch* (Krákorov vrch), *Za vrchom* (Kozí vrch), *Pod vrchom* (Orlovcov vrch) s poznámkou “otec to možno nepozná”.
- 13 Pôvodne sme túto skupinu označovali termínom **profesijné MST**, ale do tejto skupiny možno zaradiť aj názvy perisk (k tomu FEGLOVÁ, 1993, s. 132) v jednotlivých dedinách a vtedy nešlo o používanie názvov skupinou profesionálnych práčov.
- 14 Pri tomto type MST možno najlepšie sledovať prechod MST k chotárnym názvom – rozšírovaním okruhu používateľov sa mení MST na všeobecne známy názov.
- 15 Súpis terénnych názvov pre kartotéku v JÚLŠ prebiehal v rokoch 1966 – 1975. Informátormi boli učitelia, pracovníci v kultúre, študenti vysokých škôl a pod. Predpokladáme, že názvy, ktoré nám nevedeli informátori pri terénnom výskume popísať, boli získané od jednotlivých respondentov bez upozornenia, že tieto názvy používa napr. len ich rodina. Išlo teda o rodinné MST.

LITERATÚRA

- ACHMANOVA, O. S. – BELEŇKAJA, V. D.: Toponimika kak socio-lingvističeskaja problema. *Filologičeskije nauki*, 1967, č. 6, s. 79–89.
- FEGLOVÁ, V.: Priestor ako antropologický fenomén. *Slov. Národop.*, 41, 1993, č. 2, s. 131–138.
- HABOVŠTIAK, A.: Oravské chotárne názvy. Stredoslovenské vydavateľstvo v Banskej Bystrici 1970, 93 s.
- MAJTÁN, M.: Z lexiky slovenskej toponymie. Veda, Bratislava 1996, 191 s.
- OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.: Poznámky k přenášení jmen v toponymii. In: *Acta onomastica*, XXXVII, 1996, s. 133–135.

Detské mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Na zákrutu	0	TT	M	30	sánkovanie
2.	Skoky (aj Na skoky)	0	TT	M	30	sánkovanie
3.	Malá hôrka	0	TT	M	30	asi 20 borovíc - hry na partizánov
4.	Pri rampe	0	TT	M	30	sánkovanie, hry
5.	Jánošíkova skala	0	MDL	M	17	„...je to už dost' staré“
6.	Jaskyňa netopierov	?	Mu	Ž	16	jaskyňa v Hrdzavej doline, krúžkovali tam netopiere
7.	Ku krmelcu	0	Rv	Ž	16	nosili v zime potravu <i>prechodný typ k poľovníckym MST</i>
8.	Poza jarky	?	Mg	Ž	16	v jarkoch sme si robili malé domčeky
9.	Do hory [Do hvari]	?	Rv	M	16	„pri starej mame v dedine do lesa“
10.	Do doliny	?	Rv	M	16	„pri starej mame na polia“
11.	Šmýkalka	?	Rv	M	16	„strmý kopec v lese nad štrekou“
12.	Na skok	?	Chy	Ž	15	sánkovanie
13.	Stovka	?	Li	Ž	18	dĺžka kopca na sánkovanie
14.	Osemdesiatka	?	Li	Ž	18	ten istý kopec, ale jeho kratší úsek → polyonymia!
15.	Na druhú stranu	0	Rv	Ž	18	„keď sme boli malé, hrávali sme sa za cestou pri dome“
16.	Za garážami	0	Rv	Ž	18	lúka za garážami
17.	Peklo	?	Rv	M	18	„Muránka sa tam rozlieva...bolo tam veľa bahna ...dusivá atmosféra a hmly“.
18.	Cigánsky kopec	Kiešková	Rv	Ž	16	sánkovanie
19.	Na zákrutu	0	ML	M	16	časť lúky
20.	Naša dolinka	Vyšná dolinka	Rv	Ž	12	
21.	Panely	0	Rv	Ž	12	pravdepodobne panely zložené pri rieke Muráň
22.	Žabia studňa	Žobráčka	Rv	Ž	12	ofic. názov však informátorka neuviedla
23.	Drevená jahoda	0	Je	Ž	12	moruša
24.	Antuka	0	Je	Ž	12	
25.	Ruské jazero	0	Je	Ž	12	vojenské rybníky (do r. 1990 tam boli ruskí vojaci)
26.	Ruská škola	0	Je	Ž	12	navštevovali ju deti ruských vojakov

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
27.	Pri nízkych stromoch	0	Rv	M	12	
28.	Ku granátu	0	Rv	M	12	
29.	Zaminovaná oblasť	0	Rv	M	12	„mravčie teritórium“
30.	Stratený ostrov	0	Rv	Ž	13	ďalšia respondentka uviedla aj ofic. názov Vodáreň
31.	Na vysekanom	0	Rv	M	12	
32.	Pri húštinách	0	Rv	M	12	
33.	Pri bažinách	0	Rv	M	12	Hliniská???
34.	Práchnivý stĺp	0	Rv	M	12	
35.	Za klziskom	Prieloh	Rv	Ž	11	ofic. názov informátorka neuviedla
36.	Na pole	?	Rv	Ž	11	„vedľa Skalky“
37.	Perniková chalúpka	Skalka (kúria)	Rv	Ž	11	???
38.	Pod lesík	?	Rv	M	12	
39.	Pri odtoku	?	Rv	M	12	
40.	Pod lesom	?	Rv	Ž	12	strykova chata pod lesom
41.	Krovisko	0	Rv	Ž	11	„krovie, do ktorého sme sa chodili hrať“
42.	Mŕtva skala	0	Rv	M	12	???
43.	Altánok	0	Rv	M	12	
44.	Hrad	Skalka (kúria)	Rv	M	12	
45.	Veľká lúka	Mázaif	Rv	M	12	inf. uviedol len „lúka na kopci Papuča“
46.	Studnička	Žobráčka	Rv	M	12	
47.	Škvara	0	Rv	M	12	ihrisko pri LTZ
48.	Holý kopec	Vodáreň	Rv	M	12	
49.	Obria noha	?	Rv	Ž	12	„les“ ???
50.	Tunel pod krížom	?	Mg	Ž	12	
51.	Posedy	?	Mg	Ž	12	
52.	Potkanov tunel	?	Mg	Ž	12	žeby Tunel pod krížom ???
53.	Na kríži	?	Mg	Ž	19	
54.	U Žabej rieky	?	Mg	Ž	12	???
55.	U zubatého chrústa	?	Mg	Ž	12	???
56.	Mokrú lúka	?	Mg	Ž	12	„nie obec“
57.	Senník	0	Lu	M	11	stoh slamy na poli
58.	V lesíku	?	Lu	M	11	posed
59.	Nad žliebok	Do Čerešníka	Je	Ž	18	„blízko bola studnička“
60.	Múrik	?	Ši	Ž	15	„hrad“
61.	Do strašidelného domu	0	De	Ž	21	

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
62.	Za priechody	0	De	Ž	21	
63.	Lavička pri starom dube	0	St	Ž	22	
64.	Kopec pri zmrzline (aj Kopec pri Jožkovi)	0	St	Ž	22	Jožko - meno zmrzlinára
65.	Ku hati [Gu hati]	Za hámrom	Ma	Ž	22	v potoku stavali si hate
66.	Ku studničke [Gu studniške]	Zamutka	Ma	Ž	22	deproprializácia
67.	Pod Slavoškou	Za starým mlynom	Ma	Ž	22	lúka, ktorá je na hranici so sused. dedinou (Slavoška)
68.	Do bunkra	Na Úboč	VR	Ž	22	
69.	Kde sa vatra robí	?	VR	Ž	22	„robili sme si tam ohník“
70.	Ku kapličke	Na Úboč	VR	Ž	22	Úboč - 2 vrchy, preto si museli presne určiť objekt
71.	Ku studničke	Na Úboč	VR	Ž	22	Úboč - 2 vrchy, preto si museli presne určiť objekt
72.	Lesík	?	Lc	Ž	21	maďarský cintorín
73.	Gaštanový cintorín	?	Lc	Ž	21	židovský cintorín
74.	Kaštieľ	?	Lc	Ž	21	židovská synagóga
75.	Pod mostom	?	Lc	Ž	21	
76.	Tri stromy	0	Lc	Ž	21	
77.	Psie pole	?	Lc	Ž	21	
78.	Pri topoľoch	0	Lc	Ž	21	
79.	Druhá strana	Šibeničný vrch	RS	Ž	21	„na druhej strane bolo pole, kde sme sa sánkovali“
80.	Bunker	0	RS	Ž	21	„rozostavaný susedov dom“
81.	Koliba	0	KC	M	22	pri rieke si postavili kolibu
82.	K bujakovi	0	Hn	Ž	21	„opustená stajňa na lúke“
83.	Na lúky	?	Hn	Ž	21	
84.	Na drevené jahody	0	Hn	Ž	21	„opustený dom s ovocným stromom“
85.	Jablonka	?	Lie	Ž	22	kopec s 1 stromom
86.	Strelnica	Záhumnie	Bo	Ž	21	chlapci tam strieľajú z prakov
87.	Pri hrádzi	Pod Ispami	Ra	Ž	22	postavili si hrádzu v potoku
88.	Za potok (aj Za vodu)	?	Po	Ž	21	Podlavice oddeľuje od THK Tajovský potok
89.	Do kruhov	0	Po	Ž	21	husté kríky v kruhoch
90.	Údoličko	?	Zv	Ž	22	dolinka
91.	Údolie pávích očiek	?	Zv	Ž	22	„v podstate kopec, na ktorom sme chytali pávie očká“
92.	Ku kukurici	?	Ru	Ž	23	hry pri kukurici

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
93.	Popod horičku	?	DK	Ž	24	sufix !
94.	Ku staničke	?	DK	Ž	24	sufix !
95.	Školička	?	DK	Ž	24	sufix !
96.	Bager	?	Šm	Ž	22	stojatá voda - rybačka
97.	Horička (aj Hôrka)	?	VK	Ž	21	les pri amfiteátri
98.	Na kamienky	?	Zv	Ž	22	„začali to tak volať učiteľky MŠ“
99.	Do obývačky	?	Zv	M	23	jaskyňa na Podborovej
100.	Bažiny	?	Pš	M	23	močariská pod ovoc. sadom
101.	Jazerá	0	Pš	M	23	vybagrované jamy, kde sa v zime šmýkali - ďalšie delenie!!! → pozri ďalej
102.	Hladké jazero	0	Pš	M	23	podľa kvality ľadu
103.	Drsné jazero	0	Pš	M	23	podľa kvality ľadu
104.	Jazero utopencov	0	Pš	M	23	
105.	Pukliny	Stará cesta	Pš	M	23	zosunutá asfaltová cesta
106.	Kruh	0	LT	Ž	20	miesto v Agáčine
107.	Koreňovka	0	LT	Ž	20	miesto v Agáčine
108.	Kuchynka	0	LT	Ž	20	miesto v Agáčine
109.	Za bránou	0	LT	Ž	20	miesto v Agáčine
110.	Rajčanov kopec (aj Rečkov kopec)	?	LT	Ž	20	
111.	Ku púpavám	Ku križu	Šu	Ž	19	
112.	Ku potoku	Do Valaských studní	Šu	Ž	19	
113.	Ku vrbam	Na Prielohy	Šu	Ž	19	
114.	Včelín	0	Tr	Ž	20	
115.	Pri srnke	0	Tr	Ž	20	
116.	Pri jazvečej skale	?	Tr	Ž	20	
117.	Snežienková lúka	?	Tr	Ž	20	
118.	Ku vagónu	0	Kp	Ž	20	maringotka na lúke
119.	Ku koľajniciam	0	Kp	Ž	20	odpadová šachta
120.	Na kvádre	0	Kp	Ž	20	
121.	Do chaty	0	Kp	Ž	20	„v lese zbitá z lát“
122.	Na riláky	?	Kp	Ž	20	„hrboľatý kopec, kde sme sa spúšťali na sáčkoch“
123.	Na prechod	0	Kp	Ž	20	„stará plechová rúra ponad riekou“
124.	Pri našom rohu	Alfonz				krčma s preliačeným rohom
125.	Na druhú stranu	0	BB	Ž	20	„tá strana paneláku, kde nie je vstupný vchod“
126.	Do lesíka	0	BB	Ž	20	park na Tulskej ulici
127.	Na bludisko	0	BB	Ž	20	„ihrisko na Mládež. ulici“

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
128.	Na starom kmeni	0	SL	Ž	19	
129.	Pri strome	0	SL	Ž	19	„v hore ležal vyvalený strom od koreňov“
130.	Pod vrbou	0	SL	Ž	19	
131.	Pod bukvinou	0	SL	Ž	19	
132.	Za drevom	0	SL	Ž	19	naukladané drevo v hore
133.	Pri studničke	?	SL	Ž	19	
134.	Pod mostom	0	SL	Ž	19	
135.	Na posede	0	SL	Ž	19	
136.	Do lesíka (aj K rybníku)	0	BB	Ž	20	na Radvanskom kopci bol rybník
137.	Horička	0	BB	Ž	19	„les“ na Tulskej ul. (pozri č. 126)
138.	U vojačka	0	BB	Ž	19	miesto na Suchom vrchu
139.	Mločie jazierko	0	BB	Ž	19	miesto na Suchom vrchu - „tajili sme to“ - <i>argot</i> !!!
140.	K labutiam	0	BB	Ž	19	jazero
141.	Kopček	?	BB	Ž	19	kopec na Tulskej ulici → sánkovanie
142.	Ku kravínu	0	BB	Ž	19	miesto na Suchom vrchu
143.	Vilina bublina	0	HnV	Ž	20	
144.	Za kanál	0	HnV	Ž	20	
145.	Priehrada raja	?	HnV	Ž	20	
146.	Rybníky	?	HnV	Ž	20	
147.	Ku korýtkam	0	DP	Ž	19	„upravené koryto potoka“
148.	Hviezdica	0	Ša	Ž	20	„činžiaky, ktoré pri pohľade zhora akoby tvorili hviezdu“
149.	Naše miestečko	0	SNV	Ž	20	
150.	Naša skrýša	0	SNV	Ž	20	
151.	Ku hlinisku	?	SNV	Ž	20	
152.	Na koniec plotu	0	SNV	Ž	20	
153.	Pod záhradky	?	SNV	Ž	20	
154.	Hniezdo	0	Kž	M	19	„skrýša z konárov v korune stromu“
155.	Salamander	?	Kž	M	19	prameň, pri ktorom bolo veľa salamandier
156.	Ostrov	0	Sá	Ž	19	„nánosy v potoku“
157.	Polostrov	0	Sá	Ž	19	„nánosy v potoku“
158.	Kričky	0	Sá	Ž	19	
159.	Do orgovánu	0	Sá	Ž	19	hry
160.	Do lesíka	0	Sá	Ž	19	hry
161.	Ku vrbu	0	Sá	Ž	19	hry
162.	Ku včelám	0	Sá	Ž	19	prechádzky
163.	Skoky	0	LH	Ž	19	sánkovanie
164.	Hovoriaci strom	0	LH	Ž	19	„miesto, kde sme sa stretávali“

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
165.	Vodárnička	0	LH	Ž	19	„vodárnička nad naším sídliskom“
166.	Bunker	0	LH	Ž	19	„vždy miesto, kde sme si bunker postavili“ !!!
167.	Kriaky	0	PE	Ž	19	
168.	Hruška	0	PE	Ž	19	strom na kopci
169.	Šašina	0	PE	Ž	19	
170.	Židiak	?	PE	Ž	19	„židovský cintorín, kde sme si stavali bunkre“
171.	Pri haďom dome	0	MK	Ž	20	
172.	Na zákrute pri bytovke	0	MK	Ž	20	
173.	Kde Ondrovi bicykel ukradli	0	MK	Ž	20	
174.	Nad mraveniskom	0	MK	Ž	20	
175.	Pri brale	?	MK	Ž	20	
176.	Tri lipy	0	Lt	Ž	19	„na okraji dediny“
177.	K hrobárovi	0	Lt			„kopec, na ktorom býval hrobár“
178.	Za domom	0	De	Ž	20	
179.	K bunkru	0	De	Ž	20	
180.	Cez ulicu	0	De	Ž	20	
181.	K starému domu	0	De	Ž	20	
182.	Do budy	0	De	Ž	20	
183.	Na hniezda	0	De	Ž	20	
184.	Popri krížiku	0	De	Ž	20	
185.	Ku potoku	0	De	Ž	20	
186.	Pod kopec	0	De	Ž	20	
187.	Everest	?	De	Ž	20	
188.	K vrbam	0	De	Ž	20	
189.	Popod hroby	0	De	Ž	20	
190.	Pod jabloňou	0	By	Ž	19	
191.	Na priehrade (aj Priehrada)	?	By	Ž	19	
192.	Horná cesta	0	By	Ž	19	
193.	Dolná cesta	0	By	Ž	19	
194.	Pri močiari	0	By	Ž	19	

Mládežnícke mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Ku priepasti	0	TT	M	30	
2.	Zátoka	?	Rv	M	16	
3.	Pod vatru	Kopaň	RL	M	16	
4.	Medvedí potok	?	ML	Ž	16	diskutabilné, či ide o mládež. MST - inf. uviedla: „pred 2 rokmi sme tam stretli medveďa“.
5.	Áčko	Aladín	Rv	M	16	denný bar
6.	Pod gaštanmi	Námestie slobody	Rv	M	16	gaštanová alej
7.	Lád'a	Za Laca	Rv	Ž	16	
8.	Smrtka	Skalka	Rv	Ž	16	???
9.	Vodník	Hlinisko	Rv	Ž	16	bagrovisko
10.	Bogandža	Papuča	Rv	Ž	16	ale kopec! → prenos mena!
11.	Rakyta	?	Rv	Ž	16	rybník
12.	Delfín	Fliper (Miková)	Rv	Ž	16	
13.	Čľupník	?	Rv	Ž	16	potok
14.	Na sedlo	Na hrebeň	Je	M	16	
15.	Za mlynom	Za vodou	Je	M	16	
16.	Za nemocnicou	Prialoch	Rv	M	17	
17.	Pod vykrývačom	Skalka	Rv	M	17	
18.	Pri kameňolome	?	Rv	M	17	
19.	Dole	?	Rv	M	17	pri ihrisku !!!
20.	Pod mostom	?	Rv	M	17	
21.	Bronx	Ulica SNP	Rv	M	17	rómske sídlisko - „čierna štvrť“
22.	Altánok	?	Rv	M	17	„miesto pri krčme“
23.	Modrá lagúna	?	Rv	M	17	„podnik Codas“
24.	DB	?	Rv	M	17	„denný bar“
25.	Údolie smrti	Gymnázium M. Kukučina	Rv	M	17	
26.	Brooklyn	?	Je	M	18	„cigánska štvrť“
27.	Kasíno	0	Je	M	18	vojenské kasárne v Je
28.	Bronx city	Kiešková	Rv	Ž	17	„bývajú v tej časti rómovia“
29.	Pri Nagyovi	0	Rv	Ž	18	lúka pri papiernictve, kde predával „chlapec, ktorý sa podobal na Petra Nagya“
30.	Bagrovisko	0	Rv	M	18	pozri „Vodník“ (č. 9)
31.	Biely dom	Skalka (kúria)	Rv	M	18	bývalá kúria
32.	Za vykrývačom	Skalka	Rv	M	18	televízny vykrývač
33.	Kaňon	Papučkova dolinka	Rv	M	16	ofic. názov však informátor neuviedol

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
34.	Lipa	0	Rv	M	16	strom na kopci Papuča (skrýša)
35.	Schody	0	Rv	M	16	„na boku kopca Papuča sú vytvorené akési schody“
36.	Palúsky	Paulusove bane	Rv	M	16	
37.	Zátoka	0	Rv	M	16	
38.	Déběčko	?	Rv	Ž	17	„denný bar“ (pozri č. 24)
39.	Kuracie bistro	Bistro u Kurky	Rv	Ž	17	
40.	Laz Vegas	Lazštek	De	Ž	21	
41.	Na cmiteř	Na cintorín	De	Ž	21	
42.	Dom šialenej Anče [Dom šialenej Anči]	0	St	Ž	22	„prázdny starý dom, kde žili duševne choré sestry“
43.	Nebeská brána	Chata č. 31	ČK	Ž	22	chata v detskom tábore → večerné akcie „klopanie na Nebeskú bránu“
44.	Židovský	?	Lc	Ž	21	židovský cintorín
45.	Koňak	Konský hájik	Do	Ž	22	
46.	Slepačka	?	Pa	Ž	22	bývala tam slepačia farma
47.	Svätý Janko	?	Pa	Ž	22	„socha nad kostolom“
48.	Kopačka	?	To	Ž	22	reštaurácia na futbalovom štadióne
49.	Na puku	?	To	Ž	22	reštaurácia na hokejovom štadióne
50.	Pod vtáčikom	Námestie Maratónu mieru	Ke	Ž	22	nahá socha bežca
51.	Bunker	?	Ke	Ž	22	„stará kotolňa“
52.	Lokotka	?	SNV	Ž	22	ihrisko TJ Lokomotíva SNV
53.	Na éčko	?	SNV	Ž	22	„ihrisko pri bloku E“
54.	Plecháč	?	Zv	M	23	pohostinstvo (z plechu)
55.	Betánia	?	LM	Ž	22	evanjelický chudobinec
56.	Štrkáče	?	Mt	Ž	25	štrkovisko
57.	Hroby	0	Mt	Ž	25	5 hrobov rodiny Kossuth
58.	Svatý kopeček	Kalvária	Pr	Ž	22	
59.	Juhoslávia	0	Pr	Ž	22	betónový výbežok v rieke
60.	Ku Žemlovke	0	Lu	Ž	22	Žemlovka bola prezývka obyvateľky domu
61.	Vysielač	Vanov vrch	HS	Ž	21	
62.	Bunkre	Bardáň	HS	Ž	21	
63.	Kravíny	?	HS	Ž	21	lúky za družstvom
64.	Červená řeka	Hron	BB	Ž	21	„vplyv prostredia románov Karla Maya“
65.	Bežkáreň	?	BB	Ž	21	bežecká dráha za Srnkovou

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
66.	U de Gaulla (aj De Gaulle)	Fontána	Pš	M	23	oproti reštaurácii je socha kapitána Nálepku
67.	Pri okienku	0	Pš	M	23	autobusová zastávka; „odvodené od brány (do galérie) s okienkom“.
68.	Kocka	Modrá guľa	Pš	M	23	reštaurácia (opozícia <i>guľa - kocka</i>)
69.	Kocka	?	LT	Ž	20	studňa
70.	Skratka	?	LT	Ž	20	
71.	U krstnej mamky	0	LT	Ž	20	„dom jednej starej tety“
72.	Mysbar	Mystic bar	Tr	Ž	20	
73.	Opekanice	0	Tr	Ž	20	„miesto, kde sa opaľujeme“
74.	U neveriaceho psa	U Turka	Tr	Ž	20	zmrzlináreň
75.	Pri moráku	Stúp Panny Márie	BB	Ž	20	
76.	Pri čiernom		BB	Ž	20	pamätník vojakom ZSSR na námestí SNP (čierny mramor)
77.	Pri stene	Boneta	BB	Ž	19	obchod na Tulskej ulici → horolezecká stena)
78.	Kuríny	0	HnV	Ž	20	líščia farma
79.	Druhá strana	Ulica Pri cintoríne	HnV	Ž	20	
80.	Podemlynčie	Dokupilova záhrada	HnV	Ž	20	
81.	Skotňa	Ulica mládeže	HnV	Ž	20	
82.	Na kameňoch	0	Ša	Ž	20	pri brehu Váhu („voláme to tak šiesti“)
83.	Najkrajšie miesto na svete	?	SNV	Ž	20	„zhodli sme sa, že je najkrajšie“
84.	Sent'áky	?	Kž	M	19	„miesto, kde sa ešte v septembri dali zbierať čučoriedky“
85.	Štyrka	?	Kž	M	19	park - sú tam 4 lavičky
86.	Eva	?	Kž	M	19	„breh rieky (pri moste)“
87.	Pod kanálom	0	By	Ž	19	

Poľovnícke mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Zadná Michlová	0	Rv	M	58	
2.	Zadná Bartová	0	Rv	M	58	
3.	Hrkotáč (Hrkotáš)	0	Rv	M	58	prebíjanie zbrane na diviaka
4.	Jégereš	Bodnárka	Rv	M	58	
5.	Ku borsukom	0	MDL	M	64	hniezdisko jazvecov
6.	Kde líšku pálili	0	MDL	M	64	
7.	Ku dubu	0	MDL	M	64	
8.	Pod jedľu	0	MDL	M	64	jedľa na samovýsev
9.	Pri posede (aj lúka Pri posede)	Podbanské (aj lúka Podbanské)	Vý	M	27	lúka s posedom

Pracovné mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Kde kobyľa zdochla (Gďe kobola zdochla)	0	Uhl.	Ž	20	pri ťažbe dreva
2.	Kde Martina hrom zabil	0	Uhl.	Ž	20	uhliara zabil hrom
3.	Kde sa žinčica vyliala [Ďe sa žintčica viľála]	0				Habovštiak, 1970, s. 26
4.	Salónkový bán	?	ČB	Ž	20	„obalenie celého stromu, podobal sa na salónku“
5.	Líščí bán	?	ČB	Ž	20	„videli v ňom líšku“
6.	Lievikový bán	?	ČB	Ž	20	„ako lievik“
7.	Koniarsky bán	?	ČB	Ž	20	„splášili sa v ňom kone“

Rodinné mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Za skálím	0	Ma	Ž	22	„lúka starej mamy vedľa kopca Skálie“
2.	Pod pajtu	0	Hn	Ž	21	„podľa kovovej konštrukcie“
3.	Za dolnú [Za dolnú]	?	Lie	Ž	22	pole
4.	Do záhrady u Lenov	?	Po	Ž	21	mama krstnej mamy bola od Lenov
5.	Osičnikovisko	0	Kr	Ž	22	zbieranie húb
6.	Dubákovisko	0	Kr	Ž	22	zbieranie húb
7.	Otcova skrýša	0	Kr	Ž	22	rodinné výlety
8.	Luckina skrýša	0	Kr	Ž	22	rodinné výlety
9.	Na tvojom (Luckinom) briežku	?	Kr	Ž	22	rodinné výlety
10.	Pri Majkovom potoku	?	Kr	Ž	22	rodinné výlety
11.	Na hornú lúku	?	Kr	Ž	22	rodinné výlety
12.	Pri Majkovom mravenisku	0	Kr	Ž	22	rodinné výlety
13.	K Budíkovi	0	Kr	Ž	22	rodinné výlety
14.	Do malinoviska	0	Kr	Ž	22	zbieranie malín
15.	Pod plánku (aj Ku včelínu)[Pot plánku, Gu pšolíncu]	Veľký prieloh	MZ	M		zmena apelatíva podľa toho, čo je v centre pozornosti
16.	Ďuricova jama	?	MZ	M		
17.	Kerba	?	MZ	M		územie odsunuté od poľa (zákruty + -ba, ako or-ba)
18.	Kunová	?	MZ	M		majiteľ Ján Rusnák
19.	Mikloška	?	MZ	M	66	
20.	Úzka [Úska]	?	MZ	M	66	
21.	Od bánov	?	MZ	M	66	
22.	Okrúhla [Okruhlá]	Pod stodolou	MZ	M	66	
23.	Dlhá zem	?	MZ	M	66	
24.	Lúčka [Lúška]	?	MZ	M	66	
25.	Blažkovo	?	MZ	Ž		lúka - rýchlo sa menili majitelia
26.	Štrbšänske lúky	?	MZ	Ž		lúka - rýchlo sa menili majitelia
27.	Hotkovské lúky [Hotkovské lúki]	?	MZ	Ž		lúka - rýchlo sa menili majitelia
28.	Janovo Horačikova lúka	?	MZ	Ž		lúka - rýchlo sa menili majitelia
29.	Úvraťa	Pod horou	MZ	Ž	68	zem na úvrati

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
30.	Za Klinšovou stodolou	0	MZ	Ž	68	
31.	Na zadných poliankach [Na zadnix poľankox]	Nižné polianky	MZ	Ž	68	
32.	Miesto, kde sme videli srnky	0	SL	Ž	19	
33.	Ku krmidlu	0	DP	Ž	19	„otec = poľovník s bratom tam chodia, je viac krmidiel, ale my vieme, že idú práve k tomu jednému“
34.	Kde nás kravy naháňali	0	SNV	Ž	20	„mamku a mňa tam raz dávno naháňali kravy“
35.	Na starkinom	0	MK	Ž	20	„časť Krákorovho vrchu“, „otec to možno nepozná“
36.	Vrch	Krákorov vrch	MK	Ž	20	„otec to možno nepozná“
37.	Za vrchom	Kozí vrch	MK	Ž	20	„otec to možno nepozná“
38.	Pod vrchom	Orlovcov vrch	MK	Ž	20	„otec to možno nepozná“
39.	Nadhadzovačka	cesta č. 65 Martin - Turč. Teplice	KNM	Ž	20	„tento názov poznám ja a môj otec, ktorý ho vymyslel; pri cestovaní nadhadzuje celé auto“
40.	Za kopec	Korytárky	De	Ž	20	„keď ideme ku starým rodičom, nepovieme, že ideme do Korytárok, ale Za kopec, lebo je to cez kopec“
41.	Koliesko	?	ČB	Ž	20	„miesto, kde sme celá rodina chodili na guláš“

Rybárske mikrosociálne toponymá

Číslo	Názov MST	Ofic. Názov	Obec	Pohl.	Vek	Poznámka
1.	Pieskovisko	0	TT	M	30	breh na Bani
2.	Tieň (Tôňa)	0	TT	M	30	breh na Bani
3.	Pri bielej vode	0	Pu	M	22	poznajú všetci rybári
4.	Pod salašom	0	Pu	M	22	poznajú všetci rybári
5.	Pod pekárňou	0	Pu	M	22	poznajú všetci rybári
6.	Na špici	0	Pu	M	22	poznajú všetci rybári (sútok starého koryta a hl. toku)
7.	Matrac	0	Pu	M	22	poznajú všetci rybári
8.	Pod pumpami	0	Pu	M	22	pozná menšia skupina rybárov
9.	Pod zastávkou	0	Pu	M	22	pozná menšia skupina rybárov
10.	Horný matrac	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
11.	Dolný matrac	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
12.	Malý matrac	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
13.	Väčší matrac	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
14.	Na rovnej skale	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
15.	Oproti špicu	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
16.	Na strednej jame	0	Pu	M	22	pozná ešte menšia skupina
17.	Pred hotelom	0	RL	M	51	reštaurácia pri jazere Miková
18.	Na zatačke pri povodí Hrona	0	RL	M	51	tabuľa s nápisom „Povodie Hrona“
19.	Na výpuste	0	RL	M	51	výpust do Muráňa
20.	Pod lipou	0	RL	M	51	lipa na brehu
21.	Pod cestou	0	RL	M	51	breh nižšie od cesty
22.	Na betónoch	0	RL	M	51	zvyšky pontónu
23.	Pri udiarni	0	RL	M	51	udiareň pre rybárov
24.	Pri kameňolome	0	RL	M	51	bývalý kameňolom
25.	Lubenická zátoka	0	RL	M	51	Lubeníčania vyrúbali na brehu časť lesa
26.	Pod čerešňou	0	RL	M	51	čerešňa na brehu
27.	Pri rákosí pod horou	0	RL	M	51	zátoka s rákosím pod horou
28.	Pri rákosí na jednotke	0	RL	M	51	zátoka s rákosím pri stanovišti odkiaľ sa počíta okruh nádrže
29.	Na prepade	0	RL	M	51	prepad do Muráňa

Zoznam obcí a ich skratky pri MST

Skratka obce	Názov obce	Okres
Bo	Bolešov	
By	Bytča	
ČB	Čierny Balog	Brezno
ČK	Červený Kláštor	
De	Detva	Detva
DP	Dlhé Pole	Žilina
DSč	Dolná Seč	
DK	Dolný Kubín	Dolný Kubín
Do	Dovalovo	
Ha	Hačava	
HnV	Hlíník nad Váhom	
HS	Horná Strehová	Veľký Krtíš
Hn	Hnúšťa	Rimavská sobota
Chy	Chyzné	Revúca
Je	Jelšava	Revúca
KC	Kamenica nad Cirochou	
Kž	Kežmarok	
Ke	Košice	Košice
Kr	Králiky	Banská Bystrica
Kp	Krupina	Krupina
KNM	Kysucké Nové Mesto	
Li	Licince	Revúca
Lie	Lieskovec	
LH	Liptovský Hrádok	Liptovský Mikuláš
LM	Liptovský Mikuláš	Liptovský Mikuláš
LT	Lovčice - Trubín	Žiar nad Hronom
Lu	Lubeník	Revúca
Lt	Lutila	Žiar nad Hronom
Ľu	Ľubochňa	Liptovský Mikuláš
Lc	Lučenec	Lučenec
Mg	Magnezitovce	Revúca
Ma	Markuška	Rožňava
Mt	Martin	Martin
MK	Modrý Kameň	Veľký Krtíš
ML	Mokrá Lúka	Revúca
Mn	Mníšany	Revúca
Mu	Muráň	Revúca
MDL	Muránska Dlhá Lúka	Revúca
MZ	Muránska Zdychava	Revúca
Pa	Partizánske	
PL	Partizánska Ľupča	
Po	Podlavice	Banská Bystrica

Skratka obce	Názov obce	Okres
Pr	Pravenec	
Pš	Prešov	Prešov
Pú	Púchov	
Ra	Rabča	
Rv	Revúca	Revúca
RL	Revúcka Lehota	Revúca
RS	Rimavská Sobota	Rimavská Sobota
Ru	Rudlová	Banská Bystrica
Sá	Sása	Zvolen
Si	Sirk	Revúca
SL	Slaná Lehota	Poltár
Sm	Smižany	
SNV	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves
St	Strážske	Michalovce
Ša	Šaľa	
Šm	Šimonovany	
Ši	Šivetice	Revúca
Šu	Šumiac	Brezno
To	Topoľčany	Topoľčany
Tr	Trenčín	Trenčín
TT	Turčianske Teplice	Turčianske Teplice
Uhl.	Uhliská	
VR	Vyšné Ružbachy	
Vý	Východná	Liptovský Mikuláš
ZM	Zlaté Moravce	
Zv	Zvolen	Zvolen